Commissie GGZ van 08-04-19

Bespreeknotitie zoetwatervoorraad IJsselmeer en Markermeer

Het IJsselmeer en het Markermeer is onze belangrijkste zoetwater buffer.

In tijden van droogte is een gebied van Groningen tot en met Zuid Holland afhankelijk van dit zoete water.

In het algemeen is er in Nederland voldoende zoetwater beschikbaar. Dat is van groot economisch belang maar 0ok voor bijvoorbeeld de stabiliteit van dijken en de drinkwater- en elektriciteitsvoorziening.

Waterafhankelijke sectoren, zoals landbouw, scheepvaart en veel industrieën, zijn voor hun productie afhankelijk van zoetwater. Deze sectoren vertegenwoordigen volgens het Nationaal Waterplan 2016-2021 een waarde van ruim € 193 miljard (directe productie) en hebben een aandeel van ongeveer 16% in de nationale economie. Ook waterrijke natuur, het leefmilieu in de stad en de volksgezondheid zijn afhankelijk van voldoende zoetwater.

Volgens het Nationaal Waterplan is er soms minder zoetwater beschikbaar dan de vraag. In de toekomst zal dit naar verwachting vaker voorkomen door klimaatverandering. De Rijn is een z.g. gletsjerrivier die zorgt voor een constante aanvoer van smeltwater in tijden met weinig neerslag. De Rijn verandert echter door de klimaatverandering steeds meer in een regen rivier met als gevolg meer tijden met een teveel aan water en in tijden van droogte met een tekort aan water.

In de afgelopen zomer van het jaar 2018 was het te kort aan zoetwater dermate dat er bijna en z.g. inlaatstop van zoetwater uit het IJsselmeer / Markermeer naar de achter de dijk liggende polders aan de orde was. Een inlaatstop zou niet alleen grote economische gevolgen voor de landbouw hebben. Maar ook een daling van het grondwaterpeil met gevaar voor verzakkingen van bijvoorbeeld huizen.

In 2018 was ons grootste zoetwatermeer zelfs niet zoet genoeg. Bij Andijk was het IJsselmeer zelfs zo zout dat daar de geen drinkwater kon worden gewonnen en waterbedrijf PWN er zoetwater per schip moest aanvoeren.

De Oplossing denkt men te vinden in een z.g. flexibel peilbeheer. Het waterpeil mag in het voorjaar 10cm hoger staan. Dat was -20 cm wordt - 10 cm. Het waterpeil mag zakken naar -40 cm. Dat is een bruikbare waterschijf van 30 cm.Dat zou een voldoende voorraad geven om de problemen op te vangen. De vraag is echter hoe toekomst bestendig is dit. Het nog hoger opzetten van het waterpeil zal gevolgen hebben zoals gevaar voor de stabiliteit van de dijken en kwelwater.

Haaks op deze problematiek staat het beleid dat er steeds maar weer plannen toe gestaan worden die het wateroppervlak van het IJsselmeer / Markermeer verder verkleinen. Zoals IJburg bij Amsterdam, Plannen van Almere om 1500 ha aan huizen te bouwen in het Markermeer. Als Westfriese gemeenten meerdere malen aandacht gevraagd voor de zoetwatervoorziening bij de Provincie, RRAAM (Randstad Urgent) Toekomst Markermeer IJmeer.

Onze belangrijkste zoetwaterbuffer blijft echter onder druk staan.

Nu zien we het ontstaan van de **Marker Wadden** het eerst gecreëerde eiland, 250 hectare groot, is op 24 september 2016 officieel geopend en er wordt gestreefd naar een natuur- en recreatiegebied met een oppervlakte van uiteindelijk 10.000 hectare (een zevende van het Markermeer), waarvan 4500 hectare bovenwaterlandschap en 5500 hectare onderwater.

Het probleem zit in het deel bovenwater, in het deel van het flexibel peil. Dat heeft als gevolg dat er 13,5 miljoen m3 water minder beschikbaar is in droge tijden.

Het argument om de Markerwadden aan te leggen is verbetering van de kwaliteit van het water en slibvang. Dat is ook te verwezenlijken met het zacht maken van de oevers aanleg van z.g vooroevers. Dat

kost veel minder oppervlak en is veel minder kostbaar door aanleg in ondieper water. De Markerwadden worden aangelegd in water met een diepte van 3 tot 4 meter.

Stede Broec is zeer afhankelijk van de beschikbaarheid van voldoende zoetwater. Wij zouden onze zorgen voor de toekomst graag bij de Provincie aan de orde stellen. De functie van het water moet bepalend blijven voor het peil en niet de natuur. Wij als 7 Westfriese gemeente hebben dit eerder gedaan ten aanzien van de plannen van Almere die 1500 ha van het Markermeer wilden dempen voor woningbouw.